

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

כד.

עין משפט נר מצוה

קע א מיי פ"ג מהל
עבודת יוה"כ הלכה
ג'
קעב ב מיי פ"ו מהל
פירות מקדש הלא
סמג לאוין טז:
קעב ג ד מיי פ"ג מהל
כלי המקדש הלא
סמג עשין קסט:
קעג ה מיי סס הל"ז:
קעד ו מיי סס הל"ט:
קעז

אמר קרא ושחט וחוקה. אומר רבינו תם דמשמע צפרק שני דזבחים (דף טז.) דחוקה לא הוי עיכוז ממשמעו אלא מגזירה שזה דילפינן התם מגזירה שזה דלא רחוק ידים חילל מגזירה שזה חוקה חוקה משמתי יין: **ומה במקום שלא קדש הגורל בו.** ואם תאמר קנינים גופייהו מנה לן שלא קדש הגורל אימא ק"ו איפכא ויש לומר דאיכא סוס מיעוט:
מעמא דכתב רחמנא ועשהו הא
לא הכי דרשינן כ"ו.

מימה דצפרק טרף בקלפי (וימא דף טז.) מוקי האי צרימא כרבי יהודה משום דקמ"ט ספרי רבי יהודה היא ורבי יהודה אית ליה צפרק הוליא לוי דלא כמיז חוקה אלא דצברים הנעשים צפנים בצגדי לזן והגרלה צחון היא ואין לומר דשום מנה לא פליג אדרשא דועשהו ולא פליג עליה רבי נחמיה דאית ליה דכתיב חוקה אנעשה צחון דהא אשכחן רבי שמעון צפרק טרף בקלפי (ספ דף טז.) דסבר דהגרלה לא מיעבדא וי"ל דפריך משום דצפרק טרף בקלפי (ספ דף טז.) דריש רבי ינאי מאשר עלה אשר עלה מרי זמני לעבד ופריך אלמא דרשינן ק"ו אע"ג ו דאיכא עיכוזא (ב) אלא אמרת נוקמה אשר עלה לדרשא אחריתי משום ק"ו והשר מקולי מייך דהתם יליף מדכתיב זאת דלא כמיז חוקה אלא דצברים הנעשים צגדי לזן צפנים והשתא פריך הכא שפיר דאי לא דרשינן ק"ו אמאי אנטרין ואלך לנעוטי ללא קאי חוקה דצברים הנעשים צחון דהא על כרחך לא כתיב חוקה אלא דצברים הנעשים צפנים דאי כתיב נמי דצברים הנעשים צחון אמאי אנטרין ועשהו אלא ודאי אע"ג דכתיב חוקה דרשינן ק"ו ואפילו כתיב נמי חוקה הוה דרשינן ק"ו אי לא דכתיב ועשהו ולכך אנטרין (ו) צוה אכל מכל מקום הקשה ה"ר מנוח דמאי פריך והא לא כתיב חוקה אלא אעבודה והגרלה לאו עבודה היא וזריך עיון סס"ט: **זאת לזרים ולא**
אחרת לזרים. מימה דצפרק כ"ז הרנל (צ"ק דף טז.) דריש מוחלת תהיה טומאתו למעוטי וזה מרחיט ופריך ואימא למעוטי וז מיימין ומשני קאי צרואות ממעט ראיות קאי צרואות ממעט ימים ואמאי לא קאמר קאי צוז ממעט וז קאי צוז וממעט וזה דהכי מסתבר טפי כדמשמע פטייה דקרא וזאת תהיה טומאתו ולא אחרת דדרשינן כהא וזאת לזרים ולא אחרת לזרים (ו) ויש לומר דהכא נמי הוה דרשינן זאת אשר לזרים ולא לכהנים אי לאו דדריש ליה מאשר לזרים אי נמי הכא דרשינן הכי משום דמוזרי לזרים בקרא אכל התם אי למעוטי וז קא אחי הוה ליה למכתב זאת וז שהיא טומאת הז להזכיר הז בקרא ור"י מייך דזו וזה שם אחד הוא ולהכי לא שייך למימר קאי צוז ממעט

ושחט ווקה. ושחט אותה לפניו (במדבר יט) וכתיב זאת חוקת התורה: **וכל היכא דכתיב חוקה.** לעיכוזא ואיכא לרבינו מנחם אחריתא בק"ו מי לא דרשינן ק"ו לרבינו עיכוזא דחוקה לנמלי אחריתא: **הא גבי יום הכפורים.** דכתיב גורל ויקרא (טו) ונתן אהרן על שני וגו' וכתיב חוקה צפרק הפרשה ואי לאו דכתיב מייעוטא דהדיא דלא מקדיש צלל גורל הוה מרבינן בק"ו קדיש על ידי קריאת שם צלל גורל: (ט) דסניא. הגורל לה' ועשהו חטאת (סס) דמשמע הגורל עושהו חטאת צנפילתו עליו ואין קריאת השם עושהו חטאת שחט אמר זה לשם זה לעזאזל אין נקבעים צכך ומגריל עליהם אם הגורל משנה את קביעות קריאת שם הולכים אחר הגורל: **שיכול ושלל דין הוא.** אי לא כתיב הגורל ועשהו אלא קרא קמא דומנן אהרן על שני וגו' הייתי יכול לומר והלא דין הוא דהואיל והגורל קובען יהא אף קריאת השם אמת עולה והטילו עליהם גורל לא מצינו שיהא הגורל קובען ואם רצה לשתות הרשות צדו: **קידש השם.** דמאחר שפירש זה למטאת זה לעולה אם שיהא פסול דכתיב (דברים טז) מוצא שפתיך תשמור אלמא שם קבע ועל משנה נמאלת חטאת למעלה ואלה למטה. מקום שקדש כו': **עעמא דכתיב.** הגורל ועשהו דלמעוטי ליה להא מלתא דהדיא: **הא לאו הכי הוה מרבינן מקל וחומר.** ומוקמינן לחוקה לנמלי אחריתא: **הערופה.** משמע זו ערופה ואין אחרת ערופה: **וערפו העגלה.** שנה עליה הכמוז לעכז: **ליום צננים פסולים.** פחות מכן שלשים ויתר מכן (ז) דכתיב זאת אשר לזרים וגו' זאת משמע מייעוטא: **ומה דהניס שאין השנים פוסלין בהם.** כדיליף לקמיה אשר לזרים ולא אשר לכהנים: **זאת אשר לזרים.** כוליה ימירא הוא דכולה שרשחא צלום היא והוה ליה למכתב מכן חמש ועשרים כו': **יכול אף בשילה וצנים עולמים.** שאין עבודת לזים אלא שוערים ומשוררים (י) יהו נפסלין צננים: **לנמוז.** ללמוד הלכות עבודה: **שלא ראה סימן יפה.** לומר ושוכחו: **רבי יוסי אומר בשלשה שנים.** דריך שיהא רואה סימן יפה במשנתו: **דפקיפין.** להוריד המשכן לפרקו ולנטותו להעמיד קרסיו וקרשיו והשר לרקצן צפה ובכלי: **משיבא שמי עשרות.** אכל מקמי הכי לא כדיליף לקמן (ע"ז) איש איש מורעך וגו' (י) **צמה דברים אמורים.** שהשנים פוסלות בהן: **ירושלים נקראת בית עולמים** דמשמרתה לא היתה אחריה היתר לשאר מקומות אכל קדושת שילה היתה אחריה היתר לצמות כל ימי נזב וגבעון (י) ויהי

(א) יומא מל. מא. [קדושין טז. כ] כרימא כה. [ג] [עין מוס' לעיל כז. ד"ה שילוב וכי שום יוכחא ל"ג וכו'] (ד) [מסכתא שקלים פ"א, ג] [בס"א: (ט) תלמודו:] (ה) [ז"ל ומלא, (ז) בס"א: (ח) [תנאים סו' (ט) ז"ל ספרא:] (י) [ג"ה קיימי חוקה אדברים וכי ש"ה ועין ר"מ, ט] [וע"ש מו' יומא מל. ד"ה סתם ומוס' קדושין טז. ד"ה הלא, (ז) [ג"ה הלא ר"מ,

תורה אור השלם

1. והקריב אהרן את השעיר אשר עלה עליו הגורל ליי' ויעשהו חטאת: ויקרא טו ט
2. והורדו יקני העיר ההוא את העגלה אל נהל איתן אשר לא יעבד בו ולא יזרע ויערפו שם את העגלה הנזלה: דברים כד
3. זאת אשר לזרים מן חמש ועשרים שנה ומעלה: יבוא לצבא צבא בעבדת אהל מועד: במדבר כד
4. ומכן חמש ועשרים שנה ישוב מציבא העבודה ולא יעבד עוד: במדבר כד
5. מכן שלשים שנה ומעלה ועד מן חמשים שנה כל בא לצבא לעשות מלאכה באהל מועד: במדבר כד
6. מכן שלשים שנה ומעלה ועד מן חמשים שנה כל בא לצבא לעשות מלאכה באהל מועד: במדבר כד
7. וקדיש אשר אין ביהם כל מום וטובי מראה ומשפילים בכל הבמה ויהי דעת מוציאי מעמד ואשר חב בהם למעט בדיכל המלך ולקלפדם ספר ולקשן פשידיה: ומן לקח המלך דבר יום בינומו פתת בג המלך ומיין משתיו ולקלפם שלוש שנים ומקראתם יעמדו לפני המלך: דניאל א ד ה

במדבר כד מן שלשים שנה ומעלה ועד מן חמשים שנה כל בא לצבא לעשות מלאכה באהל מועד: במדבר כד

ג' עין הש"ס

תוס' ד"ה זאת וכו' ויש לומר דהכא נמי וכו'. עין לקמן קל ע"ה תוס' ד"ה זה:

הנהגות הב"ה

(א) תוס' ד"ה עעמא וכו' אע"ג דאיכא עיכוזא אלא ואמרת כ"ל ומינת אלא נמקח: (ב) בא"ה ולכך אנטרין זאת כ"ל וזאת (ג) נמקח:

שיטה מקובצת

[א] אלא שוערים ומשוררים שאין להם משאת כתר יהו נפסלים בשנים: [ב] ופריך אלמא דרשינן ק"ו אע"ג דכתיב עכובא אלמא אמרינן. וי"ב וחוקה דנקט הכא לאו דוקא אלא משום דבפרה נקט חוקה. הרא"ש דיל:

מוסף רש"י

הגורל עושה חטאת. שער גורל השם עולה עליו עושה חטאת (קדושין טז.) ואין השם עושה חטאת. אם קרא לו שם צלל גורל (וימא טז.) אם קרא עליו שם חטאת אפי' נקבע צכך ויפול עליהם גורלות ואם יפול הגורל על צפניו יהא זה לעזאזל (קדושין טז.) שיכול. לומר להי אנטרין האי קרא שהייתי יכול לומר והלא דין הוא ומה במקום שלא קדש הגורל. כגון גבי קנין דכתיב כהא אשכחן רבי שמעון צפרק טרף בקלפי (ספ דף טז.) דריש רבי ינאי מאשר עלה אשר עלה מרי זמני לעבד ופריך אלמא דרשינן ק"ו אע"ג ו דאיכא עיכוזא (ב) אלא אמרת נוקמה אשר עלה לדרשא אחריתי משום ק"ו והשר מקולי מייך דהתם יליף מדכתיב זאת דלא כמיז חוקה אלא דצברים הנעשים צגדי לזן צפנים והשתא פריך הכא שפיר דאי לא דרשינן ק"ו אמאי אנטרין ואלך לנעוטי ללא קאי חוקה דצברים הנעשים צחון דהא על כרחך לא כתיב חוקה אלא דצברים הנעשים צפנים דאי כתיב נמי דצברים הנעשים צחון אמאי אנטרין ועשהו אלא ודאי אע"ג דכתיב חוקה דרשינן ק"ו ואפילו כתיב נמי חוקה הוה דרשינן ק"ו אי לא דכתיב ועשהו ולכך אנטרין (ו) צוה אכל מכל מקום הקשה ה"ר מנוח דמאי פריך והא לא כתיב חוקה אלא אעבודה והגרלה לאו עבודה היא וזריך עיון סס"ט: **זאת לזרים ולא**
אחרת לזרים. מימה דצפרק כ"ז הרנל (צ"ק דף טז.) דריש מוחלת תהיה טומאתו למעוטי וזה מרחיט ופריך ואימא למעוטי וז מיימין ומשני קאי צרואות ממעט ראיות קאי צרואות ממעט ימים ואמאי לא קאמר קאי צוז ממעט וז קאי צוז וממעט וזה דהכי מסתבר טפי כדמשמע פטייה דקרא וזאת תהיה טומאתו ולא אחרת דדרשינן כהא וזאת לזרים ולא אחרת לזרים (ו) ויש לומר דהכא נמי הוה דרשינן זאת אשר לזרים ולא לכהנים אי לאו דדריש ליה מאשר לזרים אי נמי הכא דרשינן הכי משום דמוזרי לזרים בקרא אכל התם אי למעוטי וז קא אחי הוה ליה למכתב זאת וז שהיא טומאת הז להזכיר הז בקרא ור"י מייך דזו וזה שם אחד הוא ולהכי לא שייך למימר קאי צוז ממעט

רבינו גרשום

במקום שלא קדש הגורל קדש השם כו' כל השנה כולה באומר זו לחטאת וזו לעולה וזה לאשם טהור ולא צריך גורל: כהנים במזבח פוסלין כל איש אשר בו מום מודע אהרן וגו' לזים פוסלין בשנים. מכן שלשים שנה ומעלה יבא לצבא צבא וגו' ומכן חמשים שנה ישוב מצבא העבודה וכו': יכול אף בשילה ובבית עולמים כן. כלומר שנים פוסלים בהו ת"ל לעבוד וגו' ועבודת משא וגו' לא אמרתי אלא בזמן שערבדה בבחך שנים פוסלות בהן שאין יבולין לישא: ואיך שאני הלכות עבודה דתקיפן. כלומר התם צריכי חמש שנים ללמוד: משיבאי שתי שערות וכו'. שתי שערות שהיו בבבוי של די או שהיו בכריסו: אמר ר' יוסי מאי קראה:

זכ כו' דכך יש לי למעט וזה כמו זכ: **ויבוא אף בשי"ה ובית עזרימין** (ד' ג.) דפריך והא קרא במשכן כתיב ומשני אשכחן מקדש דאיכרי משכן ומשכן דאיכרי מקדש ותימה דכפי' ידעוהו (שבוועט דף טז: וסס) משמע דלא גמרינן מהדדי אי לאו דכתיב מרי קראי דקאמר התם לנמוז או אידי ואידי מקדש או אידי ואידי משכן וכן צבוטא צפרק היה מצוי (ד' טז.) מנריך מרי קראי לאמריי שילה וצית עולמים וצפרק שני שעירי (וימא ד' טז:) גבי מדבר המזבחה וצפרק טרף בקלפי (ספ ד' מז.) גבי וכל אדם לא יהיה צאהל מועד וצפרק הוליא לו (ספ נג.) גבי מעלה עשן ומייך ה"ר נתנאל דצעירוצוין לא נריך קרא למקדש דעיקר דרשא צאה על המקדש דבמשכן לא היו דלתות והא דהכא סברא היא אם לא היה הפסוק שיפסלו אף בשילה וצית עולמים הוליא ואינו תלוי בקדושת המשכן: [וע"ש תוס' עירוצין ג. ד"ה אשכחן תוס' יומא דף טז. ד"ה וצית תוס' שבוועט טז: ד"ה או אידין:]